

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР
СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАРИСТИКИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

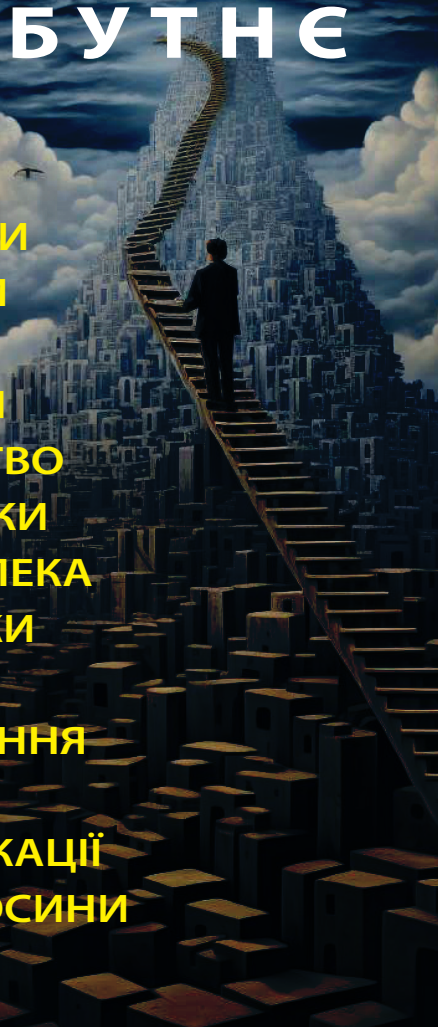
РЕАЛЬНІСТЬ У РЕЖИМІ КРИЗИ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ СТУДІЇ

27 березня 2026 р., м. Харків, Україна

С МАЙБУТНЄ

У
Ч
А
С
Н
І
С
Т
Ь

ІСТОРИЧНІ НАУКИ
ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ
ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ
ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ
ЮРИДИЧНІ НАУКИ
ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ
МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО
ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА
СОЦІОЛОГІЧНІ НАУКИ
ПОЛІТИЧНІ НАУКИ
ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
КУЛЬТУРОЛОГІЯ
СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ
МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАРИСТИКИ
ХАРКІВСЬКА АСОЦІАЦІЯ ПОЛІТОЛОГІВ

РЕАЛЬНІСТЬ У РЕЖИМІ КРИЗИ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ СТУДІЇ

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Харків, 27 березня 2026 р.)

Харків
«Право»
2026

*Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ МОН України
№ 284 від 16 лютого 2026 р.*

Редакційна колегія:

Кузь О. М., доктор філософських наук, професор (голова);
Герасіна Л. М., докторка соціологічних наук, професорка;
Прудников В. А., кандидат юридичних наук, доцент;
Чернишова Т. О., кандидатка філологічних наук, доцентка;
Шевченко Л. С., докторка економічних наук, професорка

Реальність у режимі кризи: міждисциплінарні студії : матеріали
P31 Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 27 берез.. 2026 р.) / [редкол.:
Кузь О. М. (голова), Герасіна Л. М., Прудников В. А та ін.] ; Аналіт.
центр сучас. гуманітаристики ; Харків. асоц. політологів. – Харків :
Право, 2026. – 120 с. – DOI: <https://doi.org/10.31359/9786178848149>.
ISBN 978-617-8848-14-9

Матеріали конференції містять доповіді, у яких висвітлено між-
дисциплінарні спроби осмислення реальності в режимі кризи, розгля-
нуто проблеми кризового менеджменту крізь призму філософського,
правового, психологічного, філологічного аналізу, кризові аспекти
в управлінні бізнесом під час війни, перспективи розвитку кризової
дипломатії в умовах глобальної трансформації світового порядку, во-
лонтерство в умовах кризового стану соціуму, особливості адаптації
молоді в умовах воєнного стану та кризових ситуацій, життя українсько-
го суспільства в умовах російської агресії.

УДК 001+004+005+070+14+159.9+316+32+33+34+35+37+65+78+82

Відповідальність за достовірність наданих матеріалів несуть автори.

© ГО «Аналітичний центр сучасної
гуманітаристики», 2026

© Харківська асоціація політологів, 2026

© ТОВ «Видавничий дім «Право», 2026

Теслюк К. Ю.,
здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
IV курс ННІ міжнародних відносин,
Харківський національний
економічний університет ім. С. Кузнеця

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Неурядові організації є важливими учасниками громадянського суспільства і відіграють все більш важливу роль у просуванні суспільних змін. Їх діяльність може містити соціальні, політичні, гуманітарні, екологічні та правозахисні питання, але не обмежуватися ними. Неурядові організації створюють громадські групи та керують ними для покращення та підтримки інфраструктури, підтримують стартапи та інноваційну діяльність, слугують зв'язковими між урядом та громадськістю з метою полегшення комунікації, надають навчання та практичну допомогу для кращого вирішення проєктів та проблем громади, сприяють дослідженню та оцінці проєктів, що реалізуються, а також працюють як речники, відстоюючи інтереси маргіналізованих або іншим чином непередставлених груп. Їхня робота допомагає розвивати і покращувати громади, заохочувати участь громадян і привертати більше уваги до місцевих і глобальних проблем [1].

Переважає більшість неурядових організацій створюються для вирішення конкретних проблем чи діють у межах певної проблематики. На сьогодні ці організації активно займаються питаннями, пов'язаними з наданням гуманітарної допомоги, захистом прав людини та охороною навколишнього середовища, побудовою демократії, забезпечення миру та безпеки і, беруть участь в освітніх програмах, спортивних проєктах. Вони забезпечують аналіз та експертну оцінку різних, у тому числі глобальних проблем, діють як механізм «раннього оповіщення» та сприяють здійсненню контролю за виконанням учасниками зобов'язань за міжнародними угодами.

З початком російської агресії в лютому 2022 року більшість неурядових організацій швидко перегрупувалися та включилися в процес надання необхідної допомоги своїм ключовим групам і загальному населенню, зокрема евакуація населення із зони бойових дій, надання гуманітарної допомоги,

створення притулків та інша діяльність, спрямована на подолання гуманітарної кризи. Повномасштабна війна РФ проти України мобілізувала як українське, так і зарубіжне громадянське суспільство. Численні громадські інститути як в Україні, так і закордоном спрямували свої зусилля для підтримки України. Щодня можна спостерігати все більше прикладів, коли від представників громадянського суспільства різних країн надходить різноманітна допомога, від гуманітарної до фінансової [2, с. 310].

Неурядові організації є важливою інституційною складовою процесу захисту прав людини, оскільки вони діють на місцевому, регіональному, національному та міжнародному рівнях. Їхня діяльність спрямована не лише на вирішення нагальних потреб, але й на привернення уваги до проблем, з якими стикаються пересічні цивільні особи. Організації громадянського суспільства вносять пропозиції державним інституціям щодо шляхів вирішення цих важливих проблем.

У період режиму воєнного стану в Україні провідну роль у наданні гуманітарної та медичної допомоги постраждалим внаслідок війни відіграють такі міжнародні неурядові організації (НУО), як «Лікарі без кордонів» (MSF), Міжнародний комітет Червоного Хреста і Oxfam. Ці об'єднання надають багатовекторну допомогу: медичну, гуманітарну, фінансову, освітню тощо. Змінюється і акцент діяльності українських неурядових організацій. Вони активно допомагають українській армії та населенню на тимчасово окупованих територіях, надають гуманітарну та фінансову допомогу. Крім того, НУО відіграють важливу роль у висвітленні подій на Сході України та міжнародній арені [3].

На сучасному етапі неурядові організації здійснюють такі функції: 1) миротворча, яка реалізується за допомогою таких форм діяльності, як превентивна, посередницька, мобілізаційна, реінтеграційна; 2) інформаційна, яка реалізується через інформаційно-просвітницький та науково-дослідницький напрямки діяльності; 3) функціональний вимір у безпековій сфері, широко представлений різноманітними за своєю спеціалізацією міжнародними неурядовими організаціями, реалізується за допомогою соціально-захисної функції, яка передбачає гуманітарну, правозахисну, медичну та екологічну форми діяльності [2, с. 311].

Слід зазначити, що оперативна робота неурядових організацій в Україні в умовах війни значним чином змінилася. Воєнний стан, особливо для організацій, розташованих поруч із зоною бойових дій або безпосередньо в ній, несе безліч ризиків та обмежень. До основних належать: безпекові ризики;

ризиками для поточної діяльності НУО, що насамперед пов'язані з міграцією, яка може призвести до браку персоналу; зміна правовідносин із донорами та партнерами, з державою; фінансові ризики тощо [1].

На сучасному етапі можливо виокремити певні пропозиції та ініціативи міжнародним неурядовим організаціям задля протистояння наявним викликам:

- інституційна підтримка з боку влади або донорів дала би змогу організаціям працювати більш системно та менше зосереджуватися на пошуках фінансування. У період повоєнного відновлення країни роль такої підтримки стане ще важливішою;

- збільшення тривалості грантових проєктів та більша гнучкість в можливості адаптувати та коригувати проєкти по ходу залежно від зміни потреб та ситуації;

- розширення сфери підтримки донорів, повернення до підтримки ініціатив, які були актуальними до початку повномасштабного вторгнення. Фінансування більш тривалих проєктів, сталого розвитку;

- розвиток ініціатив, спрямованих на співпрацю влади, громадянського суспільства та бізнесу, а також на більш активний обмін досвідом між регіонами та з іншими країнами;

- проведення заходів із психологічної підтримки, робота з емоційним вигоранням та з відновлення командної роботи в українських неурядових організаціях;

- навчання для співробітників українських НУО – проєктний менеджмент, особливості роботи громадського сектору (юридичні, фінансові, закупівлі тощо), медіація та кризова комунікація, ведення інформаційних кампаній, SMM, курси англійської для співробітників, здобуття навичок роботи в напрямку аналітики, HR;

- фінансування більш тривалого навчання для співробітників, можливість отримати певну спеціальність для підвищення експертності;

- формування навичок цифрової, інформаційної та персональної безпеки під час воєнного стану для громадських лідерів та місцевих активістів;

- менторство, коучінг при розробці та реалізації нових проєктів, супровід українських НУО [3, с. 35–36].

Таким чином, розгляд особливостей діяльності неурядових організацій в Україні в умовах війни дає змогу зрозуміти, що НУО стикаються з низкою викликів, таких як складність забезпечення безпеки та відсутність державної

підтримки. Однак неурядові організації продовжують працювати, забезпечуючи допомогу потерпілим від війни та зміцнюючи громадськість.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вахович І., Смолич Д. Неурядові організації: сутність, поняття, ознаки, цілі та функції. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 46. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-31>

2. Кожевникова В. О. Окремі аспекти сутності та діяльності неурядових організацій (NGO) в сучасних умовах. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. Вип. 3. Частина 3. С. 309–312. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.03.3.48>.

3. Синьогуб І. Роль міжнародних неурядових організацій та громадянського суспільства у забезпеченні гуманітарної безпеки: стратегії та виклики. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії*. 2024. Вип. 57. С. 34–40. DOI: <https://doi.org/10.30970/PPS.2024.57.5>.

Науковий керівник: кандидат соціологічних наук, доцент **І. В. Жеребятнікова**

Тихомирова Є. Б.,
доктор політичних наук, професор,
Волинський національний університет
імені Лесі Українки

CRISIS DIPLOMACY: ВИЗНАЧЕННЯ, ЗАСОБИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Дипломатична діяльність часто розгортається у ситуаціях перманентної кризи. Дипломати змушені виконувати багато функцій одночасно, взаємодіючи як з ключовими кризовими учасниками, так і з широкою громадськістю, нейтралізуючи кризу та її наслідки. Саме така роль дипломатії обумовила виникнення низки досить нових понять. У проаналізованій сучасній англійській літературі чіткого розмежування понять *crisis diplomacy*, *diplomatic crisis* і *crisis of diplomacy*, на жаль, у межах однієї канонічної праці не вдалося знайти. Проте вони реконструюються з кількох взаємодоповнювальних текстів.

Найвиразніше співвідношення між *crisis diplomacy* і *diplomatic crises* окреслює М. Acuto, який прямо говорить про роль «crisis diplomacy» і «diplomatic crises» [1]. С. М. Constantinou є концептуалізує власне *crisis diplomacy* як окремого аналітичного підходу [2], тоді як Е. Bergmann, най-

Наукове видання

РЕАЛЬНІСТЬ У РЕЖИМІ КРИЗИ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ СТУДІЇ

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Харків, 27 березня 2026 р.)

Редактор *Т. О. Чернишова*

Підписано до друку 31.03.2026. Формат 60×84/16.
Ум. друк. арк. 6,9. Обл.-вид. арк. 6. Тираж 100 пр. Зам. № 635

ТОВ «Видавничий дім «Право»,
вул. Харківських Дивізій, 11/2, м. Харків, Україна
Для кореспонденції: а/с 822, м. Харків, 61023, Україна
Тел.: (050) 409-08-69, (067) 574-81-20, (063) 254-50-84
Вебсайт: <https://pravo-izdat.com.ua>
E-mail для замовників послуг: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для покупців: sales@pravo-izdat.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 8024 від 05.12.2023

Виготовлено ТОВ «Промарт»,
вул. Весніна, 12, м. Харків, 61023, Україна
Тел. (057) 717-25-44
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 5748 від 06.11.2017